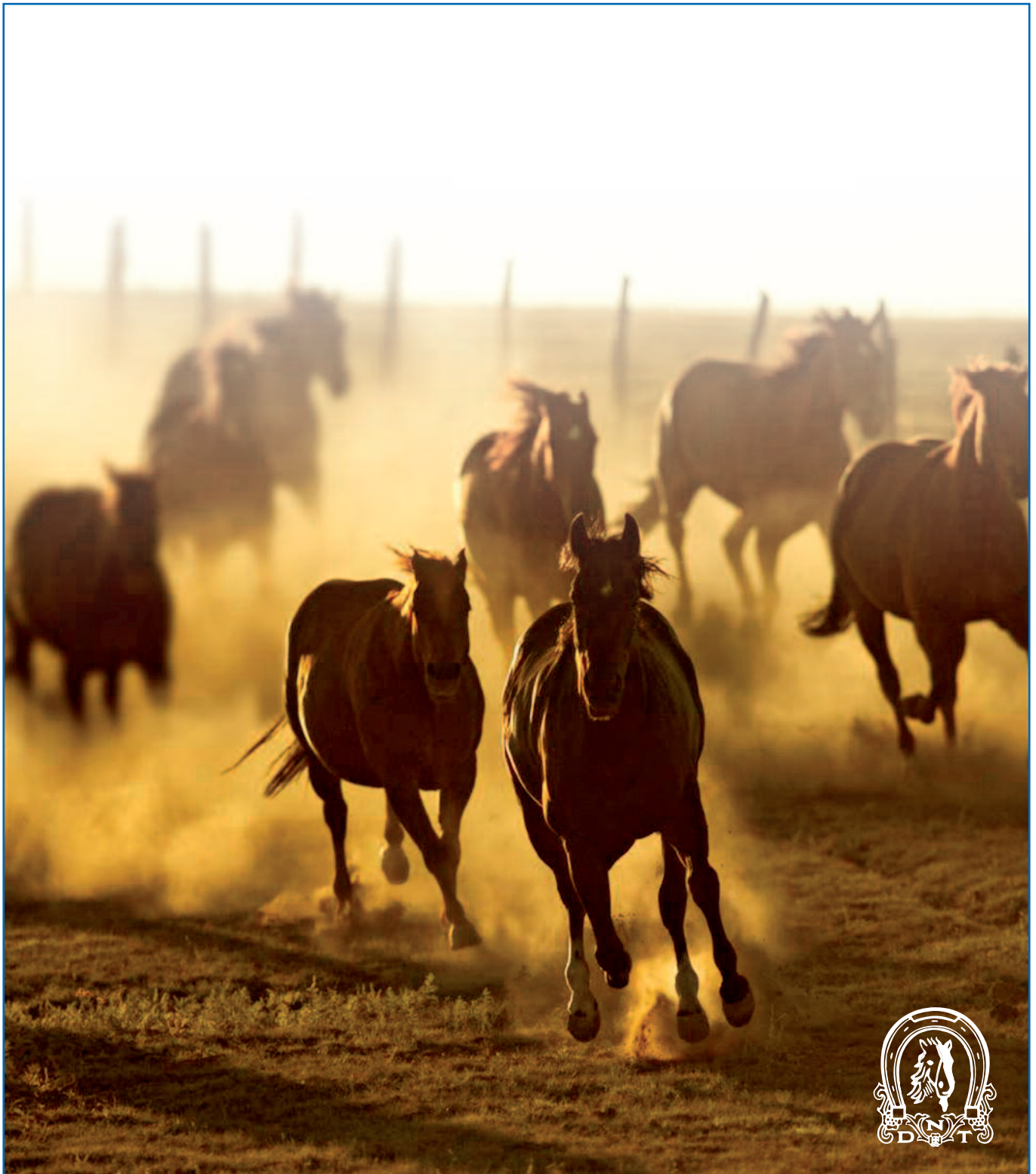

HVORDAN KAN VI GJØRE DEN NORSKFØDTE VARMBLODSTRAVEREN KONKURRANSEDYKTIG I INTERNASJONAL SAMMENHENG?

- **Forslag til virkemidler og stimulerende tiltak**

1 INNLEDNING

1.1 Mandat

I en pressemelding fra DNT styret som ble publisert på www.travsport.no den 23. mars d.å., gikk det fram at styret ønsket å nedsette et ad hoc utvalg som skulle gi anbefalinger om hvordan norsk varmbloodsavl/oppdrett kunne styrkes slik at det resulterte i sportslige gode resultater for norske hester i internasjonal sammenheng. I pressemeldingen het det følgende:

På bakgrunn av det dårlige norske resultatet i Svensk-Norsk V75 omgang, har styret i Det Norske Travelskap nedsatt et hurtigarbeidende utvalg, som skal gi en anbefaling til DNT styret, om det videre arbeid/prioriteringer for å styrke norsk avl/oppdrett og derigjennom fremtidige sportslige gode norske internasjonale resultater.

I etterfølgende samtale med leder i DNT har det blitt presisert at gruppa ikke skal føle seg bundet av eventuelle forslag og føringer gitt i Trav 2010 eller Strategiplan 2015. Utvalget har således hatt mulighet til å komme med selvstendige forslag og nye anbefalinger som man mener er nødvendig for å styrke norsk varmbloodstrav.

1.2 Medlemmer

Ingar Hagen (medlem av DNTs Avlskomité)
Per Arne Enholm (leder av Norsk Travamatørforbund)
Espen Schem (leder av Norsk Travtrenerforening)
Karoline Krogh-Hanssen (styremedlem av Norsk Travtrenerforening)
Roar Øverbø (leder av Norsk Hesteeierforbund)
Romund Østbø (sportsjef Biri Travbane)
Ole Seigerud (leder av Oppland Travforbund)
Tron Gravdal (sportssjef DNT)
Per-Ole Tysland (rådgiver DNT)
Sekretær har vært Evelyn Stillerud (sportsmedarbeider DNT)

Tron Gravdal og Per-Ole Tysland har fungert som ledere av gruppa.

1.3 Møter

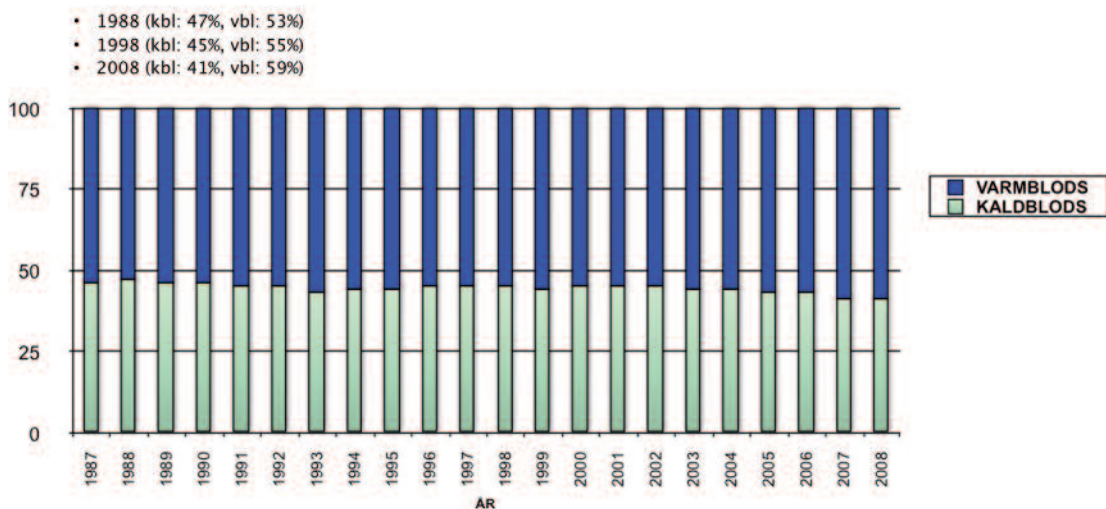
Utvalget har hittil avholdt to møter den 2. april og 14. april.
Det planlegges nytt møte i slutten av april.

2 FAKTA OM NORSK TRAVSPORT

2.1 Fordeling av premier

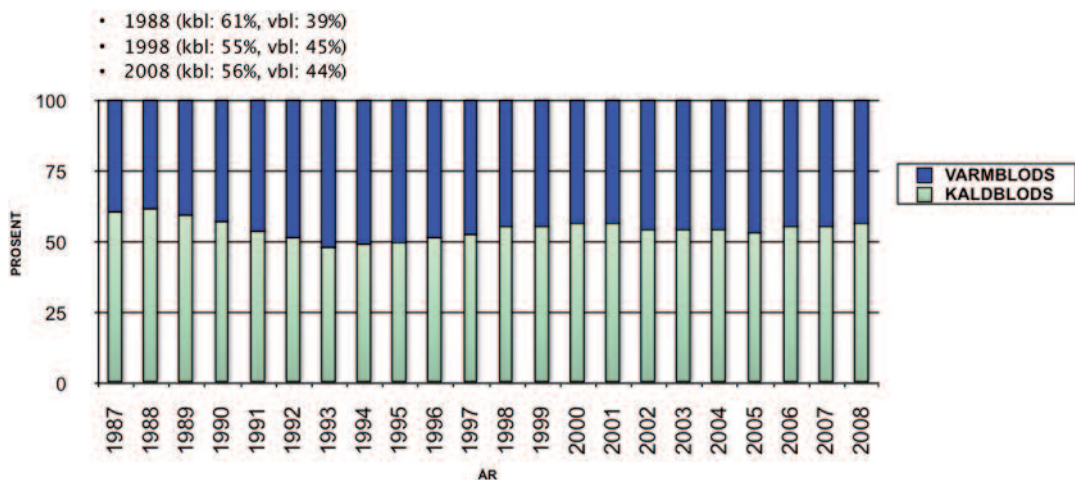
2.1.1 Fordelingen av premier mellom kaldblodstravere og varmbloodstravere i Norge

Av totalt 236 millioner kroner som ble utbetalt i premier i 2008, fikk varmbloodstraverne 139 millioner og kaldblodstraverne 97 millioner kroner. Antall startende varmbloodstravere var 3.605 og antall startende kaldblodstravere var 2.231. Selv om varmbloodstraverne som gruppe mottok 59% av den totale premiepotten ble gjennomsnittet per startende kun kr. 38.512 sammenlignet med kaldblodstraverne som fikk kr. 43.455 per startende.

2.1.2 Fordelingen av premier mellom norskfødte kaldblodstravere og norskfødte varmbloodstravere i Norge

Dersom vi nå innen denne gruppen sammenligner varmbloodstraverne med kaldblodsstraverne, er situasjonen noe annerledes. I 2008 var antall startende norskfødte varmbloodstravere 1.975, tilsvarende antall var 2.118 for kaldblodsstraverne. Av totalt 168 millioner kroner utbetalt til norskfødte travere mottok varmbloodstraverne 75 millioner og kaldblodsstraverne 94 millioner. Kaldblodsstraverne mottok således som gruppe 56% av den totale premiepotten. Ser vi på innkjørt per startende er gapet nå ytterligere forsterket, kaldblodsstraverne mottar kr. 44.270 mens tilsvarende tall for varmbloodstraverne er kr. 37.765.

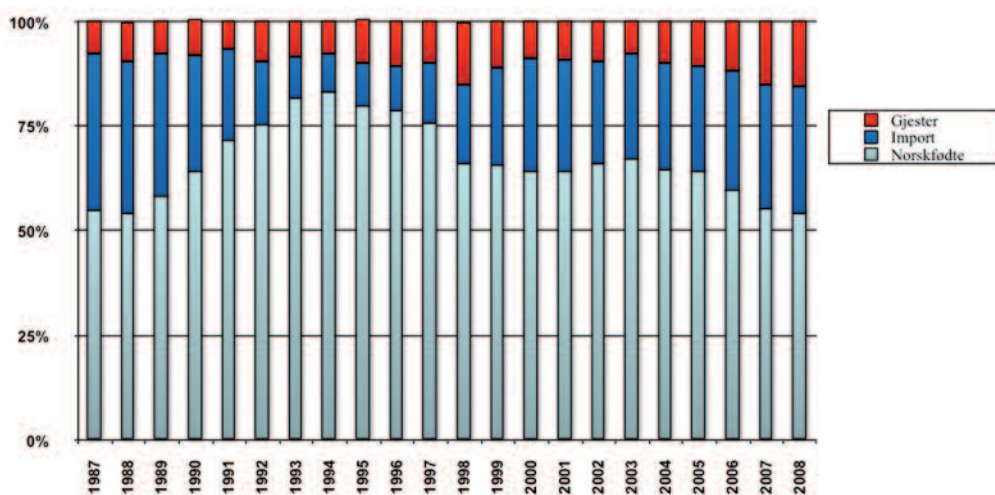

Det er en vesentlig forskjell mellom startprosent hos varmblods og kaldblods 3-åring. Bare 227 av 824 kaldblods 3-åring kom til start, noe som gir en startprosent på lave 27,5. Tilsvarende tall for varmblods 3-åring er 311 av 729 som gir en startprosent på hele 42,3. Disse forskjellene gjenspeiles imidlertid ikke i inntjeningen. Hver startende kaldblods 3-åring kjørte inn kr. 45.383 mens hver varmblods 3-åring kjørte inn kr. 45.037. Dette gir kr. 7.770 per start for kaldblods 3-åringene mens tilsvarende tall for varmblods 3-åringene er kr. 6.705.

2.1.3 Fordelingen av premier mellom norskfødte, importerte og gjestende varmblodstravere i Norge

Av 3.605 startende varmblodstravere i 2008 var bare omtrent halvparten (1.975) norskfødte, og dette har resultert i at det bare er utbetalt 75 av 139 millioner til norskfødte varmblods-travere mens hele 64 millioner er utbetalt til importer eller gjestehester.

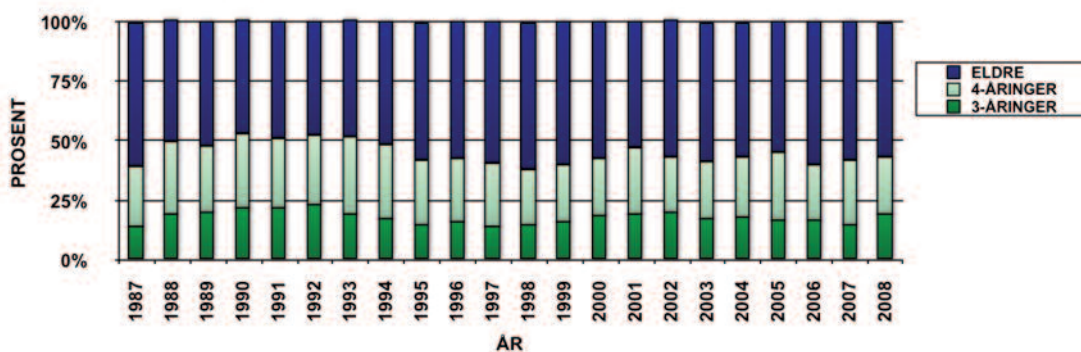
I 1997 var det 2.778 startende varmblodstravere og nesten 80% (2.184) av disse var norskfødte. Den gang ble hele 58 av totalt 77 millioner utbetalt til norskfødte mens bare 19 millioner ble utbetalt til importer eller gjestehester.

Bare 3% av premiene som ble utbetalt til kaldblodstraverne gikk til importer eller gjestehester.

2.1.4 Fordelingen av premier mellom unge (3 og 4 år) og eldre (5 år og eldre) varmblodstravere

Av de totalt 75 millioner som ble utbetalt til norskfødte varmblodstravere i 2008 ble 300.000 (0,4%) utbetalt til 2-åringene, 14 millioner (18,7%) til 3-åringene, 18,2 millioner (24,3%) til 4-åringene og 42,1 millioner (56,1%) til eldre varmblodstravere.

I Sverige utbetalte man samme år til sine svenskfødte varmblodstravere ca. 9 millioner (2,1%) til 2-åringene, 72 millioner (16,9%) til 3-åringene, 105 millioner (24,7%) til 4-åringene og 239 millioner (52,2%) til de eldre varmblodstraverne.

3 UTFORDRINGER

3.1 Avl og oppdrett

3.1.1 Hoppemateriell

Det er vanskelig å vurdere kvaliteten på norske avlshopper sammenlignet med andre lands avlshopper - i Norge benytter vi for eksempel ikke avlsindeks slik man gjør i Sverige. Det vi imidlertid vet er at det er importert ca. 1.300 utenlandsfødte hopper de siste ti årene, i samme periode er det eksportert ca. 200 norskregistrerte hopper. Det er rimelig å anta at et stort antall av disse hoppene er importert til Norge med tanke på avl, eller blir satt i avl etter endt løpskarriere. Tilsvarende antar vi at de fleste av de eksporterte hoppene går til utenlandsk avl.

Selv om det er vanskelig å sammenligne den genetiske kvaliteten på vårt hoppemateriell med andre land, er det rimelig å anta at den per i dag er svakere enn i for eksempel land som Sverige, Italia og USA/Canada.

Med de lave bedekningstallene vi har i Norge vil dog selv en tilførsel av relativt få hopper utgjøre en stor kvalitetsheving på den norske hoppeparken. Import av gode avlshopper bør derfor stimuleres.

3.1.2 Hingstemateriell

I Norge har vi en hingstepark som er tilpasset norske forhold med tanke på pris og etterspørsel. Mange av disse avlshingstene ville ikke fått tilsvarende muligheter i de andre store travnasjonene. Samtidig er det rimelig å anta at mange avlshingster som er oppstallet i for eksempel Sverige, Italia, Frankrike eller USA/Canada ikke ville fått tilsvarende muligheter i Norge da hoppepopulasjonen vår er for liten samt at pris er en viktig faktor ved valg av hingst.

I Norge har man stort sett tilgang på de aller fleste avlshingstene som er tilgjengelig via enten fersk eller frossen importsæd, og vi vet å benytte oss av dem! Norske hoppeeiere er faktisk blant de flittigste brukerne av importsæd i hele Europa. I 2008 var over 50% av alle føll som ble født i Norge et resultat av importsæd.

På sikt vil således en fortsatt flittig bruk av de beste avlshingstene også resultere i mange hoppeavkom som igjen vil føre til en kvalitetsheving av den framtidige norske hoppeparken.

3.1.3 Oppdretterpremier

I dag innbetaler alle totalisatorbaner 12% av alle premier til oppdretterfondet (A-fondet). Disse pengene blir så igjen fordelt til oppdretterne etter gjeldene satser. I og med at det innbetales 12% på alle premier, også premier til gjestehester og importerte hester, betyr dette at det bygges opp et overskudd siden norskfødte varmblodstravere bare mottar 53% av premiene utbetalt til varmblodstravere. Disse pengene blir i dag brukt til dekning av oppdretterpremier på premier innkjørt i utland, samt generelle avlstiltak for både varmblods og kaldblods men er i prinsippet betalt av overskuddet skapt av varmblods.

3.1.4 Andre faktorer

Avl av varmblodstravere blir hovedsakelig drevet av mange små aktører som hver seg har en eller to avlshopper. Det er svært ønskelig at disse fortsetter med varmblodsavl men man bør også legge forholdene til rette for at flere kan bli større aktører med flere avlshopper. "Hest i Næring" er selvsagt et nøkkelord også i denne sammenhengen, spesielt ser vi det ønskelig at avl av travhester på sikt kan bli et supplement – eller til og med en erstatning for – tradisjonelt husdyrhold på norske gårdsbruk.

Skal norskfødte varmblodstravere hevde seg i internasjonal konkurranse, er vi avhengig av å få en større bredde i hele populasjonen. Dette kan kun gjøres ved å avle fram flere (og bedre) individer. I dagens spillmarked (Norsk Rikstoto) er det absolutt et ønske om flere starthester slik at man kan produsere bedre og flere spilleløp. For å få en økning i antall norskfødte varmblodstravere er det imidlertid en forutsetning at man har hesteeiere som etterspør norskfødte unghester. Denne etterspørselen kan kun skapes ved at norskfødte unghester blir mer attraktive å kjøpe enn importerte startklare løpshester.

3.2 Sport

3.2.1 Løp for norskfødte unghester

De siste årene har antall løpsdager økt i en høyere takt enn tilgjengelig hestemateriell. Selv om noe av økningen skyldes flere lunsjtrav med kun fem utskrevne løp, er det generelt færre avvisninger ved innmelding nå enn tidligere.

Det kan synes som at norskfødte unghester i dag har et tilstrekkelig løpstilbud men likevel ikke oppnår en tilfredsstillende inntjening. Dette må således kompenseres med en høyere premiering i de eksisterende løp dersom det skal bli mer attraktivt å investere i norskfødte unghester. Både i klasseløpene og i DNTs Unghestserie trenger man å oppjustere premiene dersom det skal bli mer fristende å satse på norskfødte unghester.

3.2.2 Hopper

Ei hoppe er ikke like ettertraktet som en hingst/vallak. Dette skyldes nok flere faktorer men hovedårsaken er det at hingster/vallaker generelt har en høyere kapasitet enn hoppene og derfor tjener mer penger i løpsbanen. For å motvirke dette er det viktig å skrive ut egne hoppeløp samt sørge for høyere premiering i de hoppeløpene som finnes.

4 FORSLAG TIL TILTAK

4.1 Avl og oppdrett

4.1.1 Oppdretterpremier

Utvalget mener at de oppdretterpremiene som blir innbetalt fra de enkelte banene i varmblodsløp skal øremerkes norskfødte varmblodstravere. Dette vil finansiere vårt forslag om å endre satsene for utbetaling av oppdretterpremier. I tillegg mener vi at en høyere prosentsats til unghester vil kompensere for ingen utbetaling til eldre. Utvalget foreslår derfor at oppdretterpremier for varmblodstravere endres til følgende sats:

*2–6 år: 20% oppdretterpremier
7 og eldre: Ingen utbetaling av oppdretterpremier*

*Det skal utbetales samme sats ved alle starter i Norden.
Nåværende tak på utbetaling av oppdretterpremier over 1 million fjernes.
Disse endringene foreslås gjeldende fra 01.01.10.*

4.1.2 Mønstringsløpsordningen

Utvalget mener at effekten av den nyinnførte ordningen med et mønstringsløp før 31.12 og et prøveløp før 30.4 i påfølgende år bør evalueres i slutten av 2010. Det foreslås derfor ingen endringer av dagens modell.

4.1.3 Auksjonsløp

Utvalget ønsker å videreføre samt styrke dagens auksjonskonsept. Oppdrett drives stort sett i liten skala over det ganske land, og auksjon er derfor en viktig og sentral salgskanal for mange. Vi tror at et auksjonsløp vil gjøre det enda mer attraktivt for både kjøper og selger. Utvalget foreslår derfor følgende:

*Det skal innføres auksjonsløp under Oslo Grand Prix helgen åpent for 3-åringer solgt på Derbyauksjonen eller andre auksjoner i DNT regi.
Førstepremie bør være kr. 200.000 og skal del finansieres med innskudd.*

4.2 Sport

4.2.1 2-års løp

Utvalget mener at det per i dag ikke er behov eller ønske blant de aktive om en økt 2-års satsing. Utvalget foreslår likevel følgende:

De 2-årsløpene som arrangeres skal være forbeholdt norskfødte 2-åringer i norsk trening.

4.2.2 3-års løp

Utvalget foreslår flere tiltak:

Alle rene 3-års løp skal kjøres med minimum premieskala 200, dvs. med minimum kr.20.000 i førstepremie.
Alle DNT's Unghestserie for varmbloodstravere skal f.o.m. 01.07. i år oppjusteres til minimum premieskala 500, dvs. minimum kr. 50.000 i førstepremie.
For varmbloodstravere født 2009 skal førstepremien i Norsk Trav Kriterium oppjusteres til kr. 750.000.
For varmbloods hopper født 2009 skal førstepremien i Norsk Trav Kriterium oppjusteres til kr. 375.000.
Alle varmbloodstravere født 2009 som ønsker å delta i DNT's Unghestserie må stå inne i klasseløpene (betale innskudd til Norsk Trav Kriterium og Norsk Trav Derby).

4.2.3 4-års løp

Utvalget foreslår følgende tiltak:

For varmbloodstravere født 2009 skal førstepremien i Norsk Trav Derby oppjusteres til 1 million kroner.
For varmbloods hopper født 2009 skal førstepremien i Norsk Trav Derby oppjusteres til kr. 500.000.
Premiering i rene 4-års løp skal styrkes.

4.2.4 Felles for 3- og 4-åringer

Utvalget foreslår følgende tiltak:

I alle storløp hvor det er en egen hoppeavdeling, skal premieringen i hoppeavdelingen minimum tilsvare halvparten av premieringen i åpen klasse.

4.2.5 Skjermet løpsutskrivning for norskfødte varmbloodstravere

På grunn av kortsiktig mangel på løpshester er det drøftet om man skal fjerne de nåværende importrestriksjonene. Utvalget ser i utgangspunktet positivt på denne liberaliseringen av importregelverket men ønsker samtidig at det gradvis skal innføres en begrensning i startmulighetene for disse hestene i V65 og V75 løp. Utvalget foreslår følgende tiltak:

Innen 01.01.2011 skal alle løp i V75 i grunnlag under kr. 100.000 forbeholdes norskfødte varmbloodstravere i norsk trening.
Innen 01.01.2011 skal alle løp i V75 i grunnlag mellom kr. 100.000 og kr. 200.000 forbeholdes norskregistrerte varmbloodstravere i norsk trening.